

Početna stranica>Pokretanje sudskog postupka>Gdje i kako>Troškovi

Išlaidos

Češka

Šiame tinklalapyje pateikiama informacija apie teismo proceso išlaidas Čekijoje.

[Šeimos teisė. Santuokos nutraukimas](#)

[Šeimos teisė. Vaiko globos teisės ir išlaikymas](#)

[Komerčinė teisė. Sutartys](#)

[Komerčinė teisė. Atsakomybė](#)

Teisininkų užmokesčio reglamentavimo sistema

Advokatai

Čekijoje yra tik vieno tipo advokatai (čėk. *advokát*). Atskirų advokatams analogiškų teisininkų profesijų, tokių kaip Jungtinės Karalystės baristeriai ir solisitoriai, nėra.

Advokatų įkainiai ir užmokestis už teises paslaugas (advokatų tarifai) reglamentuojami 1996 m. birželio 4 d. Teisingumo ministerijos įsakymu Nr. 177/1996. Jis anglų kalba pateiktas Čekijos advokatūros interneto svetainėje.

Advokatų užmokestis taip pat gali būti nustatytas privačiu šalių susitarimu.

Didžiojoje dalyje civilinių bylų (įskaitant šeimos ir komercines bylas) teisinis atstovavimas neprivalomas.

Nustatytosios išlaidos

Nustatytosios civilinio proceso išlaidos

Nustatytosios civilinių bylų teismo proceso šalių išlaidos

Įstatymu Nr. 549/1991 dėl žyminių mokesčių (vertimo į anglų kalbą nėra) reglamentuojami civilinių bylų teismo proceso mokami mokesčiai. Mokesčiai skiriasi priklausomai nuo proceso rūšies. Kai kuriais atvejais mokami nustatyti įkainiai; kitais atvejais mokesčio suma nustatoma kaip procentinė dalis.

Visais atvejais mokesčiai turi būti mokami Čekijos valiuta (CZK), į valstybės biudžeto (teismo) sąskaitą lėšos gali būti pervedamos banko pavedimu. Iki 5 000 CZK dydžio mokesčius galima sumokėti pašte arba tam tikrose kitose vietose įsigyjant valstybės fiskalinį ženklą (čėk. *státní kolek*).

Teismas privalo ieškinį pareiškiantį asmenį informuoti apie konkrečią žyminio mokesčio sumą.

Civilinių bylų teismo proceso etapas, kuriuo proceso šalys įgyja prievolę sumokėti nustatytąsias išlaidas

Žyminis mokestis tampa mokėtinas, kai mokėtojas įgyja prievolę jį sumokėti (pvz., kai pareiškiamas ieškinys). Jeigu mokėtojas nesumoka mokėtino mokesčio už bylą, teismas pareikalauja, kad mokestis būtų sumokėtas per šiuo tikslu teismo nustatytą terminą. Jeigu pasibaigus šiam terminui mokėtojas mokesčio nėra sumokėjęs, teismas bylą nutraukia.

Nustatytosios išlaidos baudžiamajame procese

Nustatytosios baudžiamojo proceso šalių išlaidos

Baudžiamasis procesas visada pradedamas *ex officio* (remiantis oficialia prokuroro pareiga) ir kaltinamasis sumoka tik teisinio atstovavimo išlaidas (jeigu jam neskiriama nemokama gynyba arba gynyba sumažintu tarifu). Tačiau jeigu galutiniu nuosprendžiu kaltinamasis pripažįstamas kaltu, jis privalo valstybei atlyginti įstatymu nustatytą baudžiamojo proceso išlaidų sumą.

Baudžiamojo proceso etapas, kuriuo proceso šalys įgyja prievolę sumokėti nustatytąsias išlaidas

Baudžiamajame procese žyminiai mokesčiai nemokami.

Nustatytosios išlaidos Konstitucinio Teismo byloje

Nustatytosios Konstitucinio Teismo proceso šalių išlaidos

Už Čekijos Konstituciniam Teismui (čėk. *Ústavní soud České republiky*) teikiamus skundus nustatytųjų žyminių mokesčių nėra, tačiau proceso šalims privalo atstovauti advokatai.

Konstitucinio Teismo proceso etapas, kuriuo proceso šalys įgyja prievolę sumokėti nustatytąsias išlaidas

Nustatytųjų žyminių mokesčių netaikoma.

Teisinių atstovų pateiktina išankstinė informacija

Šalių teisės ir pareigos

Šalių teisiniai atstovai jokios išankstinės informacijos pateikti neprivalo.

Dėl proceso šalių teisių ir pareigų gali susitarti advokatas ir klientas.

Teisinis išlaidų pagrindas

Kur rasti informacijos apie išlaidų, kurias privaloma sumokėti Čekijoje, teisinį pagrindą?

Kiekvienu individualiu atveju patartina pasikonsultuoti su advokatu. Kai procesas pradedamas, teismas privalo nurodyti šalims mokėtų žyminių mokesčių sumą.

Kokia kalba galima gauti informacijos apie išlaidų, kurias privaloma sumokėti Čekijoje, teisinį pagrindą?

Vienintelė oficialioji kalba Čekijoje yra čėkų. Todėl teisinės prievolės teikti informaciją kitomis kalbomis nėra. Taigi, informacijos kokybė priklauso nuo informaciją teikiančio asmens valios ir žinių.

Kur rasti informacijos apie tarpininkavimą?

Informacijos apie tarpininkavimą galima rasti [Čekijos tarpininkų asociacijos](#) (čėk. *Asociace mediátorů České republiky*, AMČR) interneto svetainėje.

Informacijos apie registruotus tarpininkus galima rasti [Teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje ir (arba) tiesiogiai atliekant paiešką [Tarpininkų sąrašo](#) (čėk. *Seznam mediátorů*) duomenų bazėje.

Kur rasti daugiau informacijos apie išlaidas?

Interneto svetainė, kurioje pateikiama informacija apie išlaidas

Oficialios interneto svetainės, kurioje būtų pateikiama informacija apie išlaidas, nėra.

Kur rasti informacijos apie vidutinę įvairių procesų trukmę?

[Teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje pateikiami statistiniai duomenys apie teismų ir prokuratūrų veiklą.

Kur rasti informacijos apie vidutinės konkrečių procesų išlaidas?

Asmens mokėtinos išlaidos priklauso nuo kiekvienos konkrečios bylos aplinkybių. Vidutinių bendrų teismo proceso išlaidų nepateikiama.

PVM

Kaip teikiama ši informacija?

Žyminiams mokesčiams PVM netaikomas, jų suma yra galutinė. Į advokato tarifą PVM neįtraukiamas. Kai kurios advokatų kontoros yra PVM mokėtojos ir taiko PVM (21 proc. tarifų). PVM ir šio mokesčio surinkimo būdas reglamentuojami Įstatyme Nr. 235/2004 dėl pridėtinės vertės mokesčio.

Kokie tarifai taikomi?

Standartinis tarifas – 21 proc., sumažintas tarifas – 15 proc.

Teisinė pagalba

Civiliniame procese taikytina pajamų riba

Konkrečių pajamų ribų netaikoma. Sprendžiant, ar asmuo atitinka nemokamos teisinės pagalbos gavimo kriterijus, atsižvelgiama ne tik į asmens pajamas, bet ir į bendrą jo namų ūkio finansinę padėtį. Kai to reikia proceso šalies interesams apsaugoti (t. y. visų pirma materialinės ar procesinės teisės prasme sudėtingame procese) arba kai konkrečios rūšies procese šalims privalo atstovauti advokatas ir kartu šalies padėtis yra tokia, kad minėta procedūra laikoma pagrįsta, teismas šaliai skiria advokatą. Tada teismas panaikina šalies prievolę atlyginti advokato išlaidas ir sumokėti žyminius mokesčius. Nemokamą teisinę pagalbą taip pat teikia Čekijos advokatūra (ček. *Česká advokátní komora*) ir specializuotos nevyriausybinės organizacijos (priklausomai nuo bylos dalyko).

Kaltinamiesiems baudžiamajame procese taikytina pajamų riba

Konkrečių pajamų ribų netaikoma. Teismas kaltinamajam advokatą skiria visais atvejais, kai teisinis atstovavimas privalomas, o kaltinamasis savo advokato neturi.

Jeigu kaltinamasis dokumentais pagrindžia, kad neišgali sumokėti gynybos išlaidų, teismas nusprendžia, kad asmuo turi teisę gauti nemokamas arba sumažinto tarifo teises gynybos paslaugas.

Nukentėjusiesiems baudžiamajame procese taikytina pajamų riba

Jaunesni negu 18 metų nukentėjusieji turi teisę, kad jiems baudžiamajame procese nemokamai atstovautų advokatas, nebent byla susijusi su nusikalstamu pareigos teikti išlaikymą ir paramą nevykdymu (ček. *zanedbání povinné výživy*).

Vienai iš toliau nurodytų kategorijų priklausantys asmenys taip pat turi teisę, kad jiems nemokamai atstovautų advokatas:

itin pažeidžiami nukentėjusieji pagal Įstatymą Nr. 45/2013 dėl nusikaltimų aukų ir dėl tam tikrų įstatymų pakeitimo (Nusikaltimų aukų įstatymas);

sunkų kūno sužalojimą dėl tyčinės nusikalstamos veikos patyrę asmenys;

dėl nusikalstamos veikos maitintojo netekę asmenys;

asmenys, įrodę, kad neišgali sumokėti teisinio atstovavimo išlaidų. Šie asmenys turi teisę patys pasirinkti advokatą; jeigu jie to nepadaro, advokatą jiems paskiria atitinkama teisėsaugos įstaiga.

Jeigu nukentėjusysis taip pat priskiriamas itin pažeidžiamiesiems nukentėjusiesiems, jam papildomai teikiama ribota **teisinė pagalba pagal Nusikaltimų aukų įstatymą**. Šios formos teisinę pagalbą teikia advokatai, kurie tokiems nukentėjusiesiems savanoriškai teikia tam tikras nemokamos teisinės pagalbos paslaugas ir yra užregistruoti Teisingumo ministerijos tvarkomame specializuotame registre.

Kitos teisinės pagalbos teikimo nukentėjusiesiems sąlygos

Nevyriausybinės ne pelno organizacijos, atitikusios nustatytas sąlygas ir gavusios Teisingumo ministerijos akreditaciją, taip pat Probacijos ir tarpininkavimo tarnyba (ček. *Probační a mediační služba*) gali nusikaltimų aukoms teikti **teisinę informaciją** (ypač informaciją apie jų teises pagal Nusikaltimų aukų įstatymą ir nukentėjusiųjų teises baudžiamajame procese). Nepaisant to, ši teisinė informacija tiesiogiai nelaikoma teisine pagalba.

Kitos teisinės pagalbos teikimo kaltinamiesiems sąlygos

Ta pati pirmiau nurodyta informacija šiuo atžvilgiu taikoma pajamų riboms, pagal kurias sprendžiama dėl teisinės pagalbos kaltinamiesiems baudžiamajame procese.

Teismo procesas, kuriame netaikomi mokesčiai

Konstituciniam Teismui teikiamiems skundams žyminiai mokesčiai netaikomi. Panašiai žyminiai mokesčiai netaikomi tam tikrų rūšių procese (nurodytame § Įstatymo Nr. 549/1991 dėl žyminių mokesčių 11 straipsnyje), pavyzdžiui, kai ieškovas yra nepilnametis ir kai kuriais kitais atvejais (pvz., kai proceso šalimi yra valstybė arba jos įstaigos, kai byla susijusi su užsienio piliečio teikiamu prieglobsčio prašymu ir kai proceso šalis yra „silpnesnėje padėtyje esantis asmuo“).

Kada bylą pralaimėjusi šalis turi atlyginti bylą laimėjusios šalies išlaidas?

Kiekvienu konkrečiu atveju teisėjas tai sprendžia savo nuožiūra (kaip aprašyta galutiniame teisėjo sprendime); teismas gali nurodyti bylą pralaimėjusiais šalies sumokėti visas išlaidas arba jų dalį. Tačiau santuokos nutraukimo procesui tai netaikoma. Sprendime, kuriame pasisakoma dėl išlaidų, taip pat dažnai gali būti aptariamas teisinio atstovavimo išlaidų klausimas.

Eksperto užmokestis ir išlaidos

Teismo skiriamiems ekspertams užmokestį moka pats teismas. Ginčo šalys eksperto išlaidas privalo padengti tik tuo atveju, jeigu eksperto paslaugų pareikalauja jos pačios. Kai kuriais ypatingais atvejais teismas gali nuspręsti, kad ekspertui užmokestį turi sumokėti bylą pralaimėjusi šalis.

Vertėjų raštu ir žodžiu užmokestis

Užmokestį vertėjams raštu arba žodžiu privalo sumokėti teismas; kai ginčo šalis yra čekų kalbos nesuprantantis užsienietis, jis gali į teismą kreiptis savo gimtąja kalba.

Susiję priedai

Išlaidų skaidrumo tyrimo Čekijos ataskaita (703 Kb)

Paskutinis naujinimas: 28/02/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.